

כ"א אייר תשע"ב
13 מאי 2012
או. 8757-2012

לכבוד
ח"כ דוד רותם
יו"ר ועדת חוקה חוק ומשפט
כנסת ישראל
ירושלים

שלום רב,

הנדון: נישואי קטינים המהווים עבירה על חוק גיל הנישואין התש"י-1950

פנייתך בעניין שבנדון, תועברה לגורמים המקצועיים ולהלן התייחסותם:

בראשית הדברים אציין כי הנתונים שבידי רשות האוכלוסין וההגירה (להלן: "הרשות") אינם מגלים את התמונה המלאה על היקף התופעה, וזאת מפאת העובדה שלא כל הנישאים בנישואין המהווים עבירה על חוק גיל הנישואין תש"י-1950 (להלן: "החוק") מגיעים ללשכות הרשות בכדי לרשום נישואין אלו, וגם אלה המגיעים לעדכן את מצבם האישי הרשום במרשם האוכלוסין עושים זאת לרוב רק לאחר הגיעם לגיל הבגירות או לאחר לידה של ילד, אשר הם מבקשים לרשום אותו כילדם על סמך נישואין אלו.

בהתאם לסעיף 19 לחוק מרשם האוכלוסין התשכ"ה-1965, ככלל - שינוי בפרט רישום של תושב ירשם על פי מסמך מהמסמכים המפורטים בחוק או על פי הודעה הנתמכת בתעודה ציבורית. לענין רישום נישואין – המסמך הרלבנטי הוא העתק מתיעוד על נישואין שנרשמו לפי פקודת הנישואין והגירושין (רישום), כמפורט בסעיף 15(2) לחוק, או החלטה של בית משפט או בית דין דתי המצהירה על שינוי בפרט רישום זה (כמצוין בסעיף 16 לחוק), או תעודה ציבורית אחרת המעידה על השינוי, כאמור בסעיף 19(א) לחוק.

לעניין נישואי קטינים - נוהל מס' 2.11.0006 של הרשות מסדיר את נהלי הרישום של נישואין כאלו, והוא מבחין בין נישואין שנערכו לאחר קבלת היתר כדון, לבין נישואין שנערכו ללא קבלת היתר, אך הוצגה ביחס אליהם תעודת נישואין מאת הרשות הרושמת או פסק דין של ערכאה מוסמכת.

יצוין כי בעקבות הדיון בוועדה לזכויות הילד של הכנסת, ביום 01.03.11, נמשך התיאום בין רשות האוכלוסין וההגירה לבין המשטרה, בהנחיית פרקליטות המדינה, בכל הנוגע להעברת המידע על החשד לביצוע עבירה על חוק גיל הנישואין וכן על חוק העונשין (כשמדובר בעבירת הביגמיה) לרשויות אכיפת החוק.

בהמשך לתיאום זה עודכן נוהל הרשות בהתאם, ונערכה מחדש תעודת עובד הציבור אותה מעבירים הפקידים המטפלים בבקשה לרישום הנישואין בלשכות הרשות, כאשר יש להם חשד כי הנישואין אותם מבקשים לרשום מהווים עבירה על חוק גיל הנישואין.

רצ"ב חנוהל המעודכן מיום 02.10.2011.

במסגרת זו אבקש לציין כי מאז שתוקן הנוהל הועברו למשטרת ישראל כ- 90 מקרים לטיפולם.

על בסיס האמור לעיל, יובהר כי מכיוון ששינוי בפרט מרשם כגון המצב האישי יכול להירשם רק על סמך תעודה ציבורית (לעניין נישואין – תעודת נישואין מאת הרשות הרשומת לפי פקודת הנישואין והגירושין (רישום) או פסק דין של ערכאה מוסמכת המצהיר על הנישואין), הרשות אינה הרשות הרשמית הראשונה של מדינת ישראל שהובא לידיעתה דבר עריכת הנישואין בניגוד לחוק, אלא תמיד תקבל את ההודעה עליהם בדיעבד, אחרי הרשות הרשומת את הנישואין או בית הדין הדתי/בית המשפט לענייני משפחה.

בברכה,

אמנון מ. גיבון

לשם . התגובה בדוח נאקסל . הממונים חתום על חוקן החופשיה חתול משנת 2000 בחלוקה לפי לשכות רשות האוכלוסין נוהל מסי' 2.11.00060

סכום כולל	שנת תוקף מצב אישי												ספירה של שנת תוקף
	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000	לשנה מעדכנת
6				1		3			1		1		אילת
1									1				אריאל
13	1			1	1		1	3	1	3	1	1	אשדוד
8		1		1			2	1	1			2	אשקלון
467	11	25	38	39	45	46	42	51	50	38	38	44	באר שבע
16								2	6	3	3	2	בית אל
6				2	1			1		1	1		בית שמש
15	1			1			2	2	3	1	3	2	בני ברק
4							2	1		1			הרצליה
35		2		6	3	1	1	2	5	7	4	4	חדרה
12		4	1	1			1			1	2	2	חולון
20		2			2		3	2	3	1	4	3	חיפה
9			1	1	1	1	2	2		1			טבריה
2828	42	190	283	319	337	275	275	265	206	224	195	217	ים - מזרח
114	1	2	10	4	6	10	14	13	12	17	14	11	ירושלים
8				1	2	1		2	1	1			כפר סבא
3				1						1	1		מערך המחשוב
71	1	4	9	11	4	6	7	8	6	8	5	2	נצרת עילית
62	1	3	3	6	8	6	8	6	6	2	8	5	נתניה
20				2	3		3	1	3	1	4	3	עכו
36	1	2	1	2	6	1	7	2	5	3	2	4	עפולה
45		4	1	1	3	5	8	7	4	2	5	5	פתח תקוה
9			2			2		1	1	1	2		צפת
3	1						1		1				ראשון לציון
93	3	10	16	22	25	10	3	1			3		רהט
8		1		1	1			1		2		2	רחובות
80	3	4	7	6	10	8	10	9	7	4	7	5	רמלה
3			1			1						1	רמת גן
37	2	2	3	2	2	3	4	2	2	5	5	5	ת"א - מרכז
1				1									בני ברק
4033	68	256	376	432	460	379	396	385	325	328	308	320	סכום כולל

מספר נוהל: 2.11.0006
דף 1 מתוך 4
תאריך עדכון 02.10.2011

תחום: מרשם	 רשות האוכלוסין וההגירה
נושא: נישואי בוסר (קטינים)	

נוהל הטיפול בנישואי בוסר (נישואי קטינים מתחת לגיל 17)

כללי

לפי חוק גיל הנישואין תשי"א – 1950 אסור לערוך נישואין ולהשיא בישראל בני זוג כאשר לאחד מבני הזוג לא מלאו 17 שנה, אלא אם קיבלו היתר מיוחד מבית משפט לענייני משפחה.

א. מטרת הנוהל

לקבוע את השיטה לטיפול בנישואין עם קטין/נה (נישואי בוסר) כאשר לאחד מבני הזוג טרם מלאו 17 שנה.

ב. תנאים ודרישות

על מגיש הבקשה ומוסר ההודעה לקיים את התנאים הבאים:

- ב.1 נוכחות אישית של שני בני הזוג חובה, ובמקרים שאחד מבני הזוג או שניהם קטינים, חובת הנוכחות גם של הורי הקטין/נה (או אפוטרופוסים).
- ב.2 הצגת תעודת הזהות של שני בני הזוג, ושל ההורים בהתאם לסעיף ב.1.
- ב.3 מילוי טופס הודעה על שינוי מצב אישי (מר/6) על-ידי המבקשים כראוי ובשלמות.
- ב.4 הצגת היתר נישואין מבית משפט (מקור בלבד).
- ב.5 הצגת תעודת נישואין, או פסק דין מבית דין מוסמך (מקור בלבד).
- ב.6 הצגת דרכון ישראלי במקרים בהם מוגשת בקשה לבחירת שם משפחה בעקבות הנישואין.
- ב.7 מסירת תמונה חדשה, עדכנית, צבעונית וחזותית לשני בני הזוג במקרים בהם נדרש להחליף תעודת זהות.
- ב.8 במקרים בהם לאחד מבני הזוג או שניהם טרם נפקה תעודת זהות, יש למלא טופס בקשה לתעודת זהות (מר/1), ולמסור 2 תמונות חדשות, עדכניות, צבעוניות, חזותיות וזהות.
- ב.9 השירות אינו כרוך בתשלום אגרה.

2.11.0006	מספר נוהל	רשות האוכלוסין וההגירה
-----------	-----------	------------------------

מספר נוהל: 2.11.0006
דף 2 מתוך 4
תאריך עדכון 02.10.2011

תחום: מרשם	 רשות האוכלוסין וההגירה
נושא: נישואי בוסר (קטינים)	

ג. הליך הטיפול

- על פקיד קבלת קהל המקבל את הבקשה לבדוק:
- 1.ג שטופס הבקשה מולא כראוי ובשלמות, נתנם ע"י המבקשים, (ועל- ידי הנרים בכל מקרה שהמבקש/ת קטינה/ה), ובראש הטופס להוסיף הערה "נישואי בוסר".
 - 2.ג שהמסמכים שצורפו לבקשה (תעודות ציבוריות), הינם מקוריים.
 - 3.ג לזהות את מבקשי השירות עפ"י תעודת הזהות שהציגו, וכן לוודא בקובץ המרשם את תאריך הוצאת תעודות הזהות.
 - 4.ג במקרים בהם ניתן היתר ביהמ"ש לנישואי בוסר, יצרף העתק מהיתר הנישואין, ומתעודת הנישואין / פסק דין לבקשה, ויש לעדכן בגיליון רישום "נישואי בוסר עם היתר בית-המשפט".
 - 5.ג במקרים בהם לא ניתן היתר מבית המשפט לנישואי בוסר, אך הוצגו תעודות נישואין/ פסק דין עפ"י סמכויות הנישואין, לדוגמא: שני יהודים המציגים תעודת נישואין או פסק דין מבית הדין הרבני, או שני מוסלמים המציגים תעודת נישואין או פסק דין מבית הדין השרעי, יש לקבל הבקשה ולפעול כדלהלן:
 - 5.1.ג יש לעדכן מצבם האישי של בני הזוג בבירור. עדכון מצבם האישי של בני הזוג לנישואים ייעשה בהגיעה של הקטינה/ קטינים לגיל 17 בלבד.
 - 5.2.ג יש להעביר תלונה למשטרת ישראל בצורת תלונה בדבר עבירה של נישואי בוסר ובגמיה (מ/73), בצירוף כל הפרטים והמסמכים הנדרשים כמפורט בטופס.
 - 5.3.ג העתק מהתלונה יש להעביר:
 - 5.3.1.ג לגוף האחראי על הגוף שהוציא את תעודת הנישואין/ פסק הדין. לדוגמא: נישואים של בי"ד רבני, להנהלת בתי הדין הרבניים, נישואים של בי"ד שרעי, למשרד המשפטים.
 - 5.3.2.ג משרד הרווחה- עובדת סוציאלית ראשית לסדרי דין, רח' יד חרוצים 10 ירושלים.
 - 5.4.ג לאחר האמור לעיל יש להכניס הערות בגיליון רישום הממוחשב:
 - 5.4.1.ג "נתקבלה בקשה לרישום נישואין לקטינים מתחת לגיל 17 ללא היתר בית משפט".
 - 5.4.2.ג "הוגשה תלונה למשטרת ישראל".

2.11.0006	מספר נוהל	רשות האוכלוסין וההגירה
-----------	-----------	------------------------

מספר נוהל: 2.11.0006
דף 3 מתוך 4
תאריך עדכון 02.10.2011

תחום: מרשם	 רשות האוכלוסין וההגירה
נושא: נישואי בוסר (קטינים)	

6.ג בכל מקרה אשר הוצגו פסקי דין חורגים או בעייתיים שניתנו ע"י רשויות, שיש ספק בדבר סמכותם החוקית, יועברו למחלקה למרשם ודרכונים להחלטה כיצד לפעול, לדוגמא: נישואים של זוגות מעורבים מבית דין דתי, כגון: נישואי נוצרי ומוסלמית ע"י פסק דין מבית דין שרעי או ע"י תעודת נישואין נוצרית וכו'.

7.ג במקרה של נישואין בהיתר ביהמ"ש יש לפעול כדלהלן:

7.1.ג יש לוודא שאין הגבלה כל שהיא למתן השירות. במידה וקיימת הגבלה יש לפעול בהתאם לנוהל טיפול בהגבלה מספר 1.2.0001.

7.2.ג יש לוודא שהתושב לא רשום בסטטוס נפטר, עבר, רשום כמי שנמצא בחו"ל. במידה וכן יש לפעול בהתאם לנוהל טיפול בסטטוס מספר 1.9.0001.

7.3.ג באם חל שינוי בכתובת יש לבצע את השינוי/ תיקון בהתאם לנוהל עדכון מען מספר 2.13.0001.

7.4.ג לאחר ביצוע כל האמור בסעיפים ג.1 עד ג.7 על הפקיד:

7.4.1.ג להנפיק לבני הזוג ספחים חדשים בציון מצב אישי חדש.

7.4.2.ג במידה וביקשו לבחור שם משפחה בעקבות הנישואין, עליהם למלא טופס בקשה לבחירת שם משפחה (מר/6) לחתום עליו (כמו- כן, במקרה של קטינים גם ההורים), לשנות שם משפחה בקובץ המרשם, ולהנפיק תעודת זהות חדשה ותעודה המעידה על בחירת שם משפחה.

7.4.3.ג לבצע שינוי שם בדרכון (במידה ויש), במקרה של בחירת שם משפחה.

7.4.4.ג למסור לבני הזוג (באופן אישי או משלוח בדואר רשום) את תעודות הזהות, תעודה המעידה על בחירת שם המשפחה והדרכון.

8.ג חובה לתייק בתיק האישי של שני בני הזוג את:

8.1.ג טופס הבקשה לשינוי המצב האישי.

8.2.ג הודעה על בחירת שם משפחה.

8.3.ג העתק מתאים למקור של היתר נישואין מבית משפט.

8.4.ג העתק מתאים למקור של תעודת נישואין, או פסק דין מבית דין מוסמך.

2.11.0006	מספר נוהל	רשות האוכלוסין וההגירה
-----------	-----------	------------------------

מספר נוהל: 2.11.0006
דף 4 מתוך 4
תאריך עדכון 02.10.2011

תחום: מרשם	 רשות האוכלוסין וההגירה
נושא: נישואי בוסר (קטינים)	

ד. החוק וסעיפיו

1. ד סעיפים 2(א), 15, 16, 17, 19(ג) (ד) לחוק מרשם האוכלוסין תשכ"ה – 1965.
2. ד חוק גיל הנישואין התשי"א-1950.

ה. נספחים

1. ה הודעה על שינוי מצב אישי (מר/6)
2. ה תלונה בדבר עבירה של נישואי בוסר/בגמיה (מר/73)
3. ה רשימת אנשי קשר במשטרת ישראל עפ"י מחוזות (מר/26)

2.11.0006	מספר נוהל	רשות האוכלוסין וההגירה
-----------	-----------	------------------------

רשות האוכלוסין וההגירה

מדינת ישראל רשות האוכלוסין וההגירה הודעה על שינוי מצב אישי

לפי סעיף 17 לחוק מרשם האוכלוסין תשכ"ה - 1965

נא לסמן x במשבצת המתאימה לבחירתך
הודעה על: נישואין גירושין התאלמנות
 רישום בברית הזוגיות מחיקה מברית הזוגיות

פרטי המודיע/ה

מספר הזהות	שם המשפחה	שם פרטי	שם האב	תאריך הלידה			המצב האישי
				שנה	חודש	יום	
_ _ _ _ _ _ _							

הישוב	הרחוב	המען			מס' הטלפון
		מספר הבית	מספר הדירה	המיקוד	

פרטי בן/בת הזוג

מספר הזהות / דרכון זר	שם המשפחה	שם פרטי	שם האב	תאריך הלידה			המצב האישי
				שנה	חודש	יום	
_ _ _ _ _ _ _							

חובה לצרף לבקשה תעודה ציבורית מאושרת ומאומתת כנדרש התומכת בבקשה.

מקום שינוי מצב אישי	תאריך שינוי מצב אישי	מספר התעודה	הוצאה על-ידי	תאריך הוצאת התעודה

מקום תאריך חתימת המודיע (בנוכחות הפקיד/ה) חתימת בן / בת הזוג (בנוכחות הפקיד/ה)

בחירת שם משפחה – למי שנישאה או למי שנישואיו/ה פקעו (לפי סעיפים 6 ו-7 לחוק השמות, התשט"ז - 1956)
חובה להופיע אישית ולהציג את תעודת הזהות והדרכון שלך ושל בן / בת הזוג בעת מסירת הודעה זו לידיעתך. לפי סעיף 2(ב) לחוק השמות ניתן לרשום עד שני שמות משפחה בלבד.

- בחירת שם משפחה למי שנישאה, אני מודיע בזה על החלטתי:** נא לסמן x במשבצת המתאימה לבחירתך
☐ לשאת את שם המשפחה של בן / בת הזוג.	☐ לצרף לשם משפחתי את שם המשפחה של בן / בת זוגי.
☐ להמשיך ולשאת את המשפחה הנוכחי שלי.	☐ לשאת יחד עם בן / בת זוגי שם משפחה חדש. **
☐ לחזור ולשאת את שם משפחתי הקודם.	☐ לצרף לשם משפחתי שם נוסף שנבחר יחד עם בן / בת זוגי. **

** חובת נוכחות אישית של שני בני הזוג

- בחירת שם משפחה למי שנישואיו/ה פקעו, אני מודיע בזה על החלטתי:** נא לסמן x במשבצת המתאימה לבחירתך
☐ לשוב ולשאת את שם משפחתי הקודם	☐ לצרף לשם משפחתי הנוכחי את שם משפחתי הקודם
☐ לשוב ולשאת את שם משפחת נעורי	☐ לצרף לשם משפחתי הנוכחי את שם משפחת נעורי

שם המשפחה הנבחר:	בלועזית
	בעברית

תאריך חתימת המודיע/ה (בנוכחות הפקיד/ה) חתימת בן / בת הזוג (בנוכחות הפקיד/ה) שם וחתימת הפקיד/ה

הנני מצהיר/ה שאין ברשותי/מ דרכון ישראלי בר תוקף.

חתימת המצהיר/ה

מהדורה 09/2011

לשימוש המשרד

מר / 6

הלשכה ב- _____ תאריך _____ שם הפקיד המקבל _____

מדינת ישראל
רשות האוכלוסין וההגירה

תלונה בדבר עבירה של נישואי בוסר / ביגמיה

לשכת רשות האוכלוסין ב _____
כתובת: _____
תאריך: _____
טלפון במשרד: _____

אל: משטרת _____, קצין אח"מ מחוזי.

הנדון: הקטין/נה, מ"ז _____

ביום _____ / _____ / _____ פנה / פנתה: _____ מ"ז _____
תאריך לידה: _____ / _____ / _____ מען: _____

בקשה להירשם כנשוי/אה במרשם התושבים, על רקע זה חשד שבוצעה עבירה של:

עבירה לפי חוק גיל הנישואין, התש"י - 1950 (נישואי בוסר)

עבירה לפי סימן ח' לחוק העונשין (עבירות ביגמיה), התשל"ז - 1977.

תקציר האירוע על-פי תעודה ציבורית או פסק דין של בית דין דתי

1. תאריך עריכת טקס הנישואין (תאריך תוקף): _____ / _____ / _____

2. תאריך הלידה של הקטין/נה: _____ / _____ / _____

3. תאריך הלידה של בן/בת הזוג: _____ / _____ / _____

4. שם בן/בת הזוג: _____

5. מספר הזהות של בן / בת הזוג: _____

6. מען בן / בת הזוג: _____

7. תעודת נישואין / פסק דין ניתן ע"י _____, במקום _____

8. פרטים נוספים ככל שישנם (לדוגמא: מקום עריכת הטקס, נוכחים וכו')

פירוט החסמים המצורפים:

1. פסק-דין של ביה"ד הדתי / תעודת נישואין (בצירוף תרגום אם ישנו) וכן חותמת נאמן למקור - שסומן _____
2. תמציות רישום מורחבות של בני הזוג - שסומן _____
3. _____ - שסומן _____
4. _____ - שסומן _____
5. _____ - שסומן _____
6. _____ - שסומן _____

פרטי בעל/ת התפקיד בלשכה

שם ומשפחה _____ מספר זהות _____ תפקיד _____ חתימה _____

1. פקידת סעד ראשית לסדרי דין, רח' יד חרוצים 10, ירושלים.
2. תיק אישי של המבקש/ת